

Päätös

Suomen Teollisuussijoitus Oy luokitellaan julkisyhteisöihin, alasektorille S.13119 'Muut valtionhallinnon yksiköt'.

Taustaa

Teollisuussijoitus on valtion pääomasijoitusyhtiö, jonka tarkoituksena on edistää suomalaista yritystoimintaa, työllisyyttä ja talouskasvua pääomasijoitustoiminnan keinoin. Suoran rahoituksen lisäksi se sijoittaa varoja yhä enemmän pääomarahastojen kautta. Sijoitustoiminnan jatkuvuus turvataan valtion pääomituksilla sekä yhtiön omalla tulorahoituksella. Valtio omistaa koko Teollisuussijoituksen osakekannan. Toiminnan tavoitteena on yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tuottaminen taloudellisen tuloksellisuuden rinnalla. Pitkällä aikavälillä yhtiön toiminta on oltava kannattavaa.

Teollisuussijoituksen toimintaa säätelee laki¹ ja asetus². Lakiin tehtiin muutos vuoden 2014 alussa. Uudessa laissa yhtiölle määriteltiin uusi tehtävä teollisuuspoliittisiin sijoituksiin liittyen. Uuden tehtävän myötä yhtiö voi toteuttaa ja hallinnoida teollisuuspoliittisin perustein tehtäviä sijoituksia ja osakehankintoja.

Teollisuussijoituksen sektoriluokitukselta tehtiin edellinen päätös 6.5.2014, jonka mukaan yksikkö luokiteltiin rahoitus- ja vakuutuslaitoksiin, alasektorille 12501 'Muut rahoituksen välittäjät, julkiset'. Päätös perustui uuteen hyväksytyyn EKT 2010 –tilinpitojärjestelmään³ ja uusimpaan versioon julkisyhteisöjen alijäämä- ja velkamanuaalista, joka oli uudistettu yhteensopivaksi EKT 2010:n kanssa. Tämän jälkeen alijäämä- ja velkamanuaalista on tehty uusi versio⁴, joka tarkentaa mm. julkisten rahoituslaitosten sektoriluokituksessa huomioon otettavia kriteerejä. Tämä on aiheuttanut tarpeen arvioida Teollisuussijoituksen sektoriluokitus uudelleen.

Sovellettava ohjeistus

Kansantalouden tilinpidon EKT 2010 –asetuksen liitteen A (menetelmämanuaali) kohta 2.12 kuvaa institutionaalisen yksikön yleispiirteitä. Sen mukaan yksikkö katsotaan erilliseksi institutionaaliseksi yksiköksi jos se: a) on oikeutettu omistamaan tavaroita tai varoja omissa nimissään, b) kykenee tekemään taloudellisia päätöksiä ja harjoittamaan taloudellisia toimintoja, joista se on vastuussa ja laillisesti tilivelvollinen, c) kykenee ottamaan velkoja omissa nimissään, ottamaan muita velvoitteita tai muita sitoumuksia ja tekemään sopimuksia, ja d) kykenee laatimaan täydellisen kirjanpidon. Vastaavasti kohtien 2.56-2.57 mukaan rahoituslaitoksiin, ja tarkemmin rahoituksen välittäjiin, luokiteltavien yksiköiden on oltava siten itsenäisiä, että ne eivät ainoastaan toimi toisten

¹ <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19991352>

² <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140054>

³ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-02-13-269>

⁴ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5937189/KS-GQ-14-010-EN.PDF>

11.12.2015

yksiköiden agentteina ja että ne kantavat itse riskiä rahoitusvaroja ja velkoja hankkiessaan.

EKT 2010:n kohdat 2.21 – 2.23 kuvaavat ”konserninsisäisiä rahoitusyksiköitä ja rahanlainajia”, joista osa on ohjeistuksen mukaan katsottava epäitsenäiseksi yksiköiksi ja jotka on luokiteltava osaksi niitä kontrolloivia yksiköitä. Kohdan soveltuvuus sellaisenaan Teollisuussijoituksen kaltaiseen tapaukseen on tulkinnanvarainen, mutta tarkempia rajanvetoja sisältyy alijäämä- ja velkamanuaaliin. Siihen elokuussa 2014 lisätyssä uudessa luvussa I.6 käsitellään tarkemmin sellaisia julkisyhteisöjen omistamia rahoituslaitoksia, joilla on konserninsisäisten rahoitusyksiköiden piirteitä (”eng: captive financial institutions”). Tällaiset piirteet voivat ilmetä yksikön omistajan asettamilla rajoitteina, tai omistajan tosiasiallisella vaikutuksella, yksikön taseen saamis- tai velkapuolella. Mikäli rajoitteet ovat voimakkaita sekä saamis- että velkapuolella, yksikkö tulee ohjeistuksen mukaan luokitella julkisyhteisöihin.

Saamispuolella ko. rajoitteet tai omistajan vaikutus voi ilmetä esimerkiksi rajoituksina sen suhteen, minkälaisiin instrumentteihin yksikkö voi sijoittaa, minkäkokoisia interventioita se voi toteuttaa itsenäisesti, miten suuri sijoitusten tuotto on, ja minkä tyyppisiin kohteisiin sijoituksia tehdään. Rajoitteina pidetään esimerkiksi tilannetta, jossa yksikkö tarvitsee omistajansa valtuutuksen merkittävään osaan sijoituksistaan. Esimerkkeinä yksiköistä, joilla on konserninsisäisten rahoitusyksiköiden piirteitä, ohjeistus mainitsee rahoitusyhtiöt, jotka investoivat määritellylle sektorille tai alueelle jonkin yhteiskunnallisen tavoitteen puitteissa. Tällaiset yksiköt voivat myös toimia nk. vipuvälineenä (leverage tool).

Velkapuolella rajoitteet ilmenevät esimerkiksi siten, että yksikkö sijoittaa pääasiassa yksikköön sijoitettua pääomaa ilman merkittävää lainarahoitusta, tai siten, että yksikön lainanotto on valtaosin omistajansa takaamaa.

Päätöksen perustelu

Valtio omistaa koko Teollisuussijoituksen osakekannan, ja yksikön rahoitustoiminta perustuu ainoastaan yhtiön oman pääoman sijoittamiseen. Siten yksikkö on velkapuolella sillä tavoin rajoitettu, että sillä on voimakkaasti konserninsisäisen rahoitusyhtiön piirteet.

Saamispuolella rajoitteiden analysointi ei ole yhtä suoraviivaista. Yksiköllä on liikkumavaraa sijoituskohteiden valinnassa, eikä sijoitustoiminnalla kokonaisuudessaan ole toimialarajoitusta. Saamispuolelle kuitenkin kohdistuu merkittävä määrä yksikön sijoitustoimintaa koskevia rajoitteita:

- Asetuksen mukaan yhtiö ei voi tehdä ilman talouspoliittisen ministerivaliokunnan valtuutusta yli 20 miljoonan euron sijoituksia, ja omistajalla on mahdollisuus halutessaan puuttua muihinkin sijoituksiin (”Työ- ja elinkeinoministeriö voi harkintansa mukaan, yhtiön hallituksen esityksestä tai omasta aloitteestaan, viedä muutakin sijoitusta koskevan asian talouspoliittisen ministerivaliokunnan käsittelyyn”),

11.12.2015

- Työ- ja elinkeinoministeriö voi lain 4 § mukaan ”antaa yhtiölle toimeksiantoja, jotka ovat tarpeen yhtiölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.”
- Yhtiön voidaan tulkita toimivan alijäämä- ja velkamanuaalin tarkoittamalla tavalla nk. vipuvälineenä: asetuksen mukaan ”Suomen Teollisuussijoitus Oy:n sijoitustoiminnan tavoitteena on edistää pääomasijoitusmarkkinoiden toimintaa ja lisätä yksityistä pääomaa tarjoamalla sitä täydentävää rahoitusta.”
- Yhtiöllä on elinkeino- ja teollisuuspoliittinen tehtävä: Teollisuussijoituksesta annettu laki ja asetus määrittävät yleisellä tasolla sijoituskohteet (pienet ja keskisuuret yritykset, erityisin perustein teollisuuden rakenteellista uudistumista edesauttavat sijoitukset)
- Laki rajaa käytössä olevia rahoitusinstrumentteja (”yhtiö tekee sijoituksia pääomarahastoihin sekä tekee suoria pääomasijoituksia ja hankkii kohdeyrityksien osakkeita”)

Kokonaisuudessaan johtopäätös saamispuolen rajoitteista on, että konserninsisäisen rahoitusyksikön piirteet ovat voimakkaasti esillä - huolimatta yhtiön sijoitusten pääasiallisesta markkinaehtoisuudesta ja yhtiön valinnanvapaudesta useimpien yksittäisten sijoituskohteiden suhteen. Siten Teollisuussijoitus on alijäämä- ja velkamanuaalin tarkoittamalla tavalla rajoitettu sekä saamis- että velkapuolelta. Tämän takia sillä katsotaan olevan konserninsisäisen rahoitusyksikön piirteet, ja se luokitellaan manuaalin ohjeistuksen mukaisesti valtionhallintoon, alasektorille S.13119 ’Muut valtionhallinnon yksiköt’.

Lisätietoja:

rahoitus.tilinpito@stat.fi